

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

בפני **כב' השופטת, סגנית הנשיא, אלה מירז**

תובע

א.ק.

ע"י ב"כ עוה"ד עדיאל ברוך ו/או ניר פייטלוביץ

נגד

נתבעת

א.ק.

ע"י ב"כ עוה"ד איילת דקל

פסק דין

- 1
- 2 1. התובע הגיש תובענה להפחתת מזונות שני קטינים בגילאים 8.5 ו – 7 כפי שנקבעו בשני הסכמים בין הצדדים,
- 3 כשהאחרון שבהם קיבל תוקף של פסק דין על ידי מותב זה ביום **7.7.2015**.
- 4 2. הסוגיות הרובצות לפתחו של בית המשפט במסגרת תובענה זו הן אלה:
- 5 א. האם יש בנסיבות העובדתיות שנוצרו לאחר מערכת ההסכמים בין הצדדים כדי להוות שינוי נסיבות
- 6 מהותי שיש בו להקים עילה להפחתת מזונות הקטינים;
- 7 ב. האם ההלכה החדשה בבע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית ("נבו", מיום 19.7.17, להלן – "בע"מ 919/15")
- 8 חלה על נסיבות המקרה והאם על בית המשפט לבחון נסיבות המקרה לאורה של ההלכה החדשה – גם
- 9 במידה ולא הוכח שינוי נסיבות מהותי. לשון אחרת, האם יש בהלכה החדשה כשלעצמה משום שינוי
- 10 נסיבות ו/או עילה להפחתת מזונות הקטינים אשר נקבעו בהסכם.

תמצית העובדות הצריכות לעניין

- 11
- 12
- 13 3. ביום 14.11.12 חתמו הצדדים על הסכם גירושין ויחסי ממון, אשר אושר כדין בפני מותב זה ביום 25.11.12
- 14 (להלן – "ההסכם הראשון"). אלה הן הוראותיו העיקריות:
- 15 א. ה"משמורת" על הקטינים תהא נתונה לאם (ס' 3(א));
- 16 ב. זמני שהות עם האב יתקיימו בימי ב' ו – ד', אז האב ייקח את הקטינים היישר מן המוסדות וישיבם
- 17 לבית האם עד לשעה 20:00. אחת לשבועיים, בסופי השבוע ישהו הקטינים עם האב החל מיום ו',
- 18 הישר ממוסדות החינוך, ועד למוצ"ש בשעה 21:00, הישר לבית האם (ס' 4).
- 19 ג. מזונות הקטינים, כולל מדורם, יעמדו על סך 2,000 ₪ לכל קטין, וסה"כ 4,000 ₪ מידי חודש (ס' 5).
- 20
- 21 4. ביום 5.5.15 התקבל תסקיר מטעם עו"ס לס"ד בתיק תמ"ש 47982-02-15 – הליך בו פתח האב על מנת למנוע
- 22 מן האם להעביר את הקטין למוסד חינוך אחר – לטענתו (להלן – "התסקיר"). בהתאם לתסקיר, ונוכח
- 23 ההתרשמות החיובית מן הצדדים והכיבוד ההדדי שנצפה בין השניים, הומלץ כי הצדדים יחלקו באחריות
- 24 ההורית על הקטינים במתכונת "משמרות משותפת".
- 25 כמצוין בתסקיר, האב נישא בשנית בחודש 11/2014, ונכון לעת כתיבת התסקיר, זמני שהות בין
- 26 הקטינים לבין האב כבר כוללים לינה, לרבות בין מוצ"ש לבין יום א', לאמור שהאב אוסף ומשיב את

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

- 1 הקטינים אל וממוסדות החינוך. המלצות התסקיר היו אפוא לאמץ את זמני השהות הנוהגים, ואף
2 להוסיף אחת לשבועיים את יום ה' כיום נוסף בו ישהו הקטינים עם האב, מסיום הלימודים ועד יום ו'
3 בבוקר – כך, באותם השבועות בהם הקטינים שוהים עם האב בסופ"ש.
4 **ביום 25.5.15, ניתן בהסכמת הצדדים תוקף של פסק דין להמלצות העו"ס לס"ד.**
- 5 5. על רקע התסקיר ופסק הדין כאמור, ובמסגרת ערעור שהגיש האב על החלטת רשם הוצל"פ (ע"ר 49529-05-15)
6 הגישו הצדדים לאישור בית המשפט בקשה למתן תוקף פסק דין להסכמות אליהן הגיעו, ואלה אושרו
7 במעמד הצדדים ביום 7.7.15 (להלן – "ההסכם השני"). ההסכם השני סילק את המחלוקות בין הצדדים
8 בנוגע לחובו של האב בגין מזונות הקטינים, ואף לעניין מוסדות הלימוד, ובין היתר אף הסכימו הצדדים
9 לעניין מזונות הקטינים כך:
10 הצדדים מסכימים להפחתת מזונות על רקע התסקיר, ובמידה ויוולד לאב ילד נוסף, יופחתו המזונות לסך
11 כולל של 3,500 ₪. אין מחלוקת כי תנאי זה התקיים, ומזונות הקטינים אכן הופחתו בפועל, ובהסכמה,
12 לסך של 3,500 ₪ (קרן).
13 כל יתר הוראות ההסכם הראשון, תעמודנה בתוקפן.
14
- 15 6. ביום 8.9.16, **שנה וחודשיים** ימים לאחר ההסכם השני, הגיש האב בקשה ליישוב סכסוך בעניין מזונות
16 הקטינים. הליך המהו"ת לא הבשיל לכדי הסכמה וביום 7.12.16 הוגשה התובענה דנן.
17 7. ביום 3.5.17 במעמד הצדדים, הציע בית המשפט הצעה לסיום ההליך בפשרה, וזאת על רקע קביעת המזונות
18 בשני הסכמים והן פערי ההשתכרות שבין הצדדים. בית המשפט הציע כי האב תיקח על עצמה את מימון
19 החוגים עבור הקטינים, או לחילופין כי יופחת סך של 200 ₪ ממזונות כל ילד, ועוד כי הצדדים יתחייבו
20 שלא להגיש תביעות נוספות ככל שיוולדו למי מהם ילדים נוספים (עמ' 5, ש' 1). האב היתה נכונה לקבל
21 ההצעה אך האב סירב לקבלה (עמ' 5, ש' 16).
22
- 23 **טענות הצדדים**
- 24 8. **לטענת התובע**, במועד חתימת ההסכם (הכוונה, כפי הנראה, להסכם הראשון) מלוא העובדות לא היו
25 בדיעתו, ואלמלא כך, לא היה חותם על ההסכם. מה גם שלא צפה את הגידול בהוצאות נוכח הולדת בתו
26 החדשה ובעקבות ה"משמורת המשותפת" בה נוהגים הצדדים. בכך נקלע ל"טעות בחישובים". כמו כן,
27 במועד החתימה על ההסכם היה נתון ללחץ משום כמיהתו ל"משמורת משותפת". המצב החדש בו
28 חולקים הצדדים זמני שהייה שווים, ואף נולדה לו בת מנישואיו, הביא לגידול בהוצאותיו, לרבות
29 הוצאות ביגוד והנעלה, לשיטתו בעטיה של האב, אשר אינה דואגת להעביר פריטי ביגוד של הקטינים
30 לשימוש. עוד מציינ התובע כי שוכר דירה עבור אשתו ובתו עבורה משלם 3,200 ₪ מידי חודש, ואף נושא
31 במלוא עלות תשלומי קופ"ח וביטוח בריאות עבור הקטינים. בנוסף, לטענתו גדלו חובותיו, ונכון למועד
32 הגשת התביעה עומדות לסילוק הלוואה בסך 52,000 ₪ למקום העבודה והלוואה בסך 44,000 ₪ "לבנק".
33 מנגד, לטענתו, האב מתגוררת עם בת זוגה בדירה גדולה עם גינה, ובת הזוג מקבלת מזונות עבור בתה
34 המתגוררת עמן. בנוסף לאב הכנסה נוספת מגידול ומכירת כלבים – הכנסה עליה לא ידע בעת החתימה
35 על ההסכם – והיא אף זוכה להטבות בהיותה "חד-הורית".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

1 יצוין כי בסעיף 50 לתצהירו, מציין האב כי חרף שינוי ההלכה בבע"מ 919/15 – **"בחרתי שלא לתקן את**
2 **כתב התביעה"**, מסיבותיו הוא ועל מנת "למנוע את טענותיה" של האם בדבר פערי הכנסה וטענתה כי
3 היא זו שקונה לקטינים ביגוד והנעלה. לאמור כי התובע לא העמיד בפני בית המשפט טיעונים לשאלת
4 תחולת ההלכה החדשה בענייננו ו/או אופן החלטה. לשיטת התובע יש להעמיד את מזונות הקטינים על
5 סך כולל של 2,250 ₪ (1,125 ₪ לכל ילד).

6
7 9. **לטענת הנתבעת**, אין בטענות האב כדי להוות שינוי נסיבות מהותי, אשר נדרש להיות שינוי אותו לא יכלו
8 הצדדים לצפות מראש. בהסכם השני היה האב מיוצג והצדדים ניהלו מו"מ שנשא פרי בדמות ההסכם
9 השני, במסגרתו כבר נלקחו כדי חשבון המעבר ל"משמורת משותפת", היום הנוסף לו זכה האב אחת
10 לשבועיים ביום ה', וכן הולדת הבת החדשה. באלה אין משום שינוי נסיבות מהותי. במסגרת ההסכם
11 השני האם ויתרה על כספים ועל השבת מלוא חוב המזונות, סגרה את תיק ההוצל"פ נגד האב והסתמכה
12 על ההסכם. כמו כן טוענת הנתבעת כי התובע, לפי הצהרתו, משתכר סך של 14,000 ₪ מידי חודש, בעוד
13 שיער הכנסתה נותר כשהיה – כ – 4,700 ₪ מידי חודש. אין ממש בטענות האב להכנסה נוספת ממכירת
14 כלבים, והמדובר בתחביב של בת זוגה. זו האחרונה אף אינה זוכה למזונות מאבי ביתה כנטען, ואף
15 מנהלת הליכי הוצל"פ בגין כך, ובעצם מגורי השתיים יחדיו אין משום עילה להפחתת המזונות, כך, כשם
16 שאין שינוי נסיבות בעובדה שהאב מתגורר עם אשתו ובתו. לטענתה עברה עם בת זוגה דווקא לדירה זולה
17 יותר, ונושאת בשכר דירה בסך 3,160 ₪. כמו כן נושאת בהחזר חודשי בסך 2,200 ₪ עבור השבת שתי
18 הלוואות בסך כולל לסילוק של כ-78,000 ₪.

דיון והכרעה

19
20
21 10. ההלכה המשפטית הנוגעת לשינוי מזונות, ולמצער להפחתתם, יצאה למרחוק ואינה חדשה עימנו. הנטל
22 הוא על כתפי התובע הפחתת מזונות הקטינים להוכיח "שינוי מהותי בהשוואה למצב שבעבר. שינוי
23 בלתי משמעותי על תוצאותיו צריך להיספג על-ידי הצדדים להתדיינות הקודמת, והם חייבים להתאים
24 עצמם למשמעותו בלי לשוב ולפנות לערכאות" (ע"א 177/81 רחל גלעדי נ' ד"ר ישראל גלעדי, פ"ד לו(3)
25 179). וביתר פירוט, ומשעסקין במזונות שנקבעו בהסכם בין ההורים:
26 "בעת בחינת שינוי הנסיבות יש להשוות את המצב המקורי בעת ההתקשרות בהסכם למצב הנוכחי,
27 ולבחון האם השינוי יורד מהותית לשורש החיוב [...]
28 קשה לקבוע כללים ברורים ותחומים לשינוי הנסיבות המצדיק עיסוק מחודש בתיק, והוא ייבחן על פי
29 השכל הישר ונסיון החיים [...]. לרוב יהא השינוי באותם נושאים שביסוד קביעתו של גובה המזונות
30 מעיקרא", קרי, השתכרות הצדדים, המצב הכלכלי, הבריאותי והמשפחתי, צרכי הקטין, שינוי במתווה
31 האחריות ההורית וחלוקת זמני השהות (בע"מ 3984/15 פלונית נ' פלוני, "נבו", 13.9.16). ועוד:
32 "במקרים חריגים, איפוא, יוכר גם שינוי נסיבות מהותי משיקולי צדק שאינם נוגעים רק למצבם
33 הכלכלי של הצדדים [...]. בנסיבות חריגות משיקולי צדק באופן אכיפתו של הסכם, אף שלא הוכח שינוי
34 נסיבות מהותי כפשוטו. כאמור, עקרון הצדק הוא העומד בבסיס ההלכה, וכשמדובר בשינוי היורד
35 לשורש ההסכם והופך את אכיפתו בלתי צודקת, בידי בית המשפט להתערב" (שם).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

- 1
2 בחינת נסיבות המקרה על רקע ההלכה בדבר שינוי נסיבות מקימה את המסקנה כי שינוי נסיבות
3 מהותי לא הוכח על ידי התובע, ויתירה מכך – לא הוכח שינוי נסיבות כלל.
4
- 5 "משמורת משותפת" והרחבת זמני השהות של הקטינים עם האב: ההסכם השני אליו הגיעו הצדדים .11
6 נכרת ואושר כדין לאחר התסקיר מיום 5.5.15 אשר עיגן מצב דברים קיים, בו זמני השהות הורחבו ביחס
7 להסכם הראשון באופן שכללו לינה בביתו של האב בימי חול. יתירה מכך, הומלץ על "משמורת משותפת"
8 ועל תוספת של יום חול לזמני השהות עם האב, אחת לשבועיים. **במעמד אישור ההסכם השני, ביום**
9 **7.7.15, כבר ניתן תוקף של פסק דין להמלצות התסקיר וזאת בהסכמת הצדדים (ביום 25.5.15).**
10 שנית, ראי להביא כלשונם את סעיפים 3 ו-4 להסכם השני, כהאי ליסנא: .12
- 11 3. "בנוסף, בית המשפט הנכבד הורה ביום 25.5.15 במסגרת תמ"ש 47982-02-15 על קבלת המלצות
12 התסקיר מיום 5.5.15.
13 4. לאור התהליכים דלעיל ועל מנת להמנע מהליכים משפטיים נוספים, פעלו באי כוח הצדדים לשם
14 הבאת הצדדים להסכמות וסיום המחלוקות ביניהם כדלקמן:"
- 15 כלומר, לא זו בלבד שהרחבת זמני השהות היתה ידועה לצדדים ובבחינת עובדה קיימת במועד אישור .13
16 ההסכם השני (וזמני השהייה הורחבו בהסכמת הצדדים עוד קודם לתסקיר כאמור), אלא ששינוי נסיבות
17 זה היה אחד מן המניעים לכריתת ההסכם השני, אשר גילם בהוראותיו מניה וביה את שינוי נסיבות זה.
18
- 19 לידת בתו של האב מנישואיו השניים: לעניין זה ניתן להסתפק במקרא סעיפים 10 – 12 להסכם השני, .14
20 כך:
21 "10. הצדדים מסכימים בזאת כי ככל שיוולד לאב ילד נוסף בע"ה יופחתו המזונות לסך של 3,500 ₪
22 וזאת החל מתחילת החודש בו יוולד הילד או הילדה (להלן: 'המזונות המופחתים')
23 11. במצב דברים זה, סכום המזונות כאמור יעמוד על סך של 3,500 ₪ וסכום זה יוצמד החל מהחודש בו
24 הופחתו המזונות.
25 12. הצדדים מסכימים להפחתת מזונות אלו לאור האמור בתסקיר וביצוע הסדרי הראיה כאמור
26 בתסקיר" [הדגשות לא במקור, א.מ.].
- 27 עיננו הרואות, כי לא אך הרחבת זמני השהות, כי אם נסיבות בהן יוולד לאב ולאשתו ילד נוסף נצפו אף הן .15
28 על ידי הצדדים, ואף הועמד שיעור מוסכם למזונות מופחתים. ניכר כי הצדדים נקטו בעצמם בלשון של
29 "הפחתת מזונות" ו"מזונות מופחתים".
- 30 אין לכחד כי יש בטענות האב משום טעם לפגם, שעה שמחד גיסא בהוראות ההסכם השני מגולם בלשון .16
31 פשוטה וברורה שינוי הנסיבות (שקדם להסכם) הנוגע לחלוקת זמני השהות והאחריות ההורית
32 המשותפת, ואף שינוי הנסיבות של לידת ילד נוסף לאב, ומאידך גיסא מוצא לנכון האב להעמיד "שינוי
33 נסיבות" זה כעילה מרכזית לתביעתו. כך בסעיף 13 לתצהירו:
34 "נטל ההוצאות הרובצות כיום על כתפי קשה וכבד עד מאוד, שכן ההוצאות שנוספו לי בעקבות הולדת
35 ביתי מ. והמשמורת שהוגדלה והפכה למשמורת משותפת...".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

- 1 טענה זו עומדת בניגוד מובהק למהות ההסכם השני ולשונו, אשר היתה ונותרה ברורה ונהירה לאב היטב.
2 האב אף ידע היטב כי הרחבת זמני השהות קדמה להסכם והיתה חלק ממניעי כריתתו, ואף ידע היטב כי
3 לידת בתו נצפתה בעת ההסכם אשר התייחס לסוגיה זו באופן ישיר. וכאילו לא די בכך, המזונות הופחתו
4 בפועל בהתאם לאותן הוראות ממש. העמדת עילת התביעה על טענות אלה, יש בה יותר מקורטוב של
5 העדר ניקיון כפיים.
- 6 **לסיכום, התובע לא הוכיח כי הרחבת זמני השהות ו/או לידת בתו, הן משום נסיבות שהשתנו באופן**
7 **מהותי ובלתי צפוי למן מועד אישור ההסכם. כאמור, ההיפך הוא הנכון.**
8
- 9 **הקשר הזוגי של הנתבעת:** לטענת האב (ס' 18 לתצהירו) **"במעמד חתימת ההסכם הייתי מודע לכך**
10 **שהנתבעת מנהלת קשר עם בת זוגתה, אך לא הייתי מודע עד כמה רציני הקשר ובדיעבד גיליתי**
11 **שהשתיים גרות יחד כדרך קבע ומנהלות משק בית משותף...".** לאמור כי גם לשיטתו של האב אין בעצם
12 הזוגיות שמנהלת האם משום עובדה חדשה שלא היתה ידועה בעת חתימת ההסכם. את יהבו משליך האב
13 על "רצינות" הקשר. אין בידי בית המשפט לקבל טענה זו.
- 14 **בתסקיר מיום 5.5.15 צוין באופן מפורש כי האם "מתגוררת בדירה שכורה עם בת זוגה ובתה".** בעמוד
15 האב בפני בית המשפט במעמד אישור ההסכם השני, ידע מניה וביה "עד כמה רציני הקשר" לדבריו. יתרה
16 מכך, בתביעתו של האב לעניין "משמורת משותפת", ציין האב כי בחודשים פברואר עד מאי 2013
17 התגוררה האם עם בת זוג אחרת, וכי בחודש אוגוסט 2014 עברה האם להתגורר יחד עם זוגתה הנוכחית
18 (ס' 6 לכתב התביעה). לא ניתן לקבוע כטענת האב כי בעת החתימה על ההסכם השני לא היה מודע
19 ל"רצינות" הקשר.
20
- 21 **הכנסה נוספת לאם:** לטענת התובע, גילה להפתעתו כי לאם קיימת **"הכנסה נוספת וגבוהה מעסק**
22 **למכירת כלבים גזעיים"** (ס' 21 – 23 לתצהירו). להוכחת טענותיו צירף האב מודעה למכירת גורים גזעיים
23 (נס' 4 לתצהיר) ומודעה למכירת צינצילות (נס' 5, שם). לאחר שמיעת הצדדים ועיון בסימוכין שצרפו,
24 בית המשפט דוחה טענות אלה. אותה מודעה למכירת כלב מסוג שיצו רחוקה מללמד או להוכיח "הכנסה
25 נוספת וגבוהה", ובודאי שלא הכנסה קבועה או הכנסה מעיסוק. המודעה האחרת בנס' 4 אינה משום
26 מודעה למכירה כי אם הזמנה לזיווג. נס' 5 הוא מודעה בודדת למכירת צינצילה אחת ויחידה ואף היא
27 אינה מוכיחה עיסוק או הכנסה נוספת.
- 28 **מצאתי את הסבריה של האם בחקירתה אמינים ומהימנים, כי היא ובת זוגה החזיקו חיות משום אהבתן**
29 **לחיות, ולא למטרות רווח. אכן, פרסמה מודעה למכירת אותה צינצילה אך בחרה שלא למכור אותה**
30 **לבסוף, והיא ואחרות נפטרו בביתה (עמ' 20, ש' 11 – 32). ועוד. האם אכן רצתה לזווג את "א", כלבת**
31 **השיצו שלה, ופרסמה מודעה לשם כך. ל-x נולדו 4 גורים. אחד כנראה לא שרד, אחד אחר לקח הבעלים**
32 **של הכלב הזכר, אחד נותר אצל האם ואת הנקבה היא מכרה – ומכאן המודעה (עמ' 21, ש' 7). בית**
33 **המשפט מצא הסברים אלה מהימנים, מקל וחומר נוכח דלות הראיות מצד האב. הסימוכין שהציג, על**
34 **רקע חקירת האם, שכנע את בית המשפט כי אין דברים בגו, ונדמה עוד כי במידה והאם ו/או בת זוגה אכן**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

- 1 היו עוסקות דרך קבע במכירת ו/או הרבעת כלבים גזעיים, היו מותירות אחריהן שובל של ראיות של
2 ממש. האב לא הצביע על כאלה, וכל ראיה מסוג זה לא הוצגה מלפני בית המשפט.
3 לא למותר לציין כי סוגיית מכירת הכלב/ה הגיע לחקירת רשויות המס – כפי הנראה בעקבות תלונת האב
4 – ולא ננקטו כלפי האם כל הליכים בהקשר זה.
21. כמו כן אין בידי בית המשפט לקבל את טענות האב כי האם "ניהלה קייטנת קיץ בבית שלה" (סי' 28
5 לתצהירו). גם טענה מסוג זה נדרשת להיתמך בסימוכין אשר מצופה כי עיסוק מסוג זה יניב – אותם האב
6 לא הציג. בית המשפט מוצא את טענות האם מהימנות גם בהקשר זה. האם עובדת כסייעת בגן ילדים.
7 בחודש אוגוסט, מן הסתם, מועסקת ימים מועטים. במהלך חודש אוגוסט האם ובת הזוג עשו שמרטפות
8 על קבוצה של 6 – 8 ילדים (עמ' 17, ש' 4 – 18). בית המשפט מוצא כי מדובר בהשלמת הכנסה פעוטה,
9 שלא ניתן לראות בה הכנסה נוספת ו/או קבועה. קביעה זו נכונה ביתר שאת על רקע הפער הכלכלי בין
10 האב לבין האם, אשר אין בתוספת מזערית זו של הכנסה צדדית כדי לאיינו.
22. **הוצאות נוספות של האב:** לטענת האב "בכל חודש אני משלם אלפי שקלים עבור הוצאות הקטינים
13 (ביגוד, הנעלה, הגיינה, צעצועים, חוגים, הוצאות חינוך, בידור, תרבות, כלכלה, מדור, ועוד ועוד...)" (סי'
14 42 לתצהירו). כסימוכין צירף האב לתצהירו קבלות שונות כזית (נס' 9) והן לכתב התביעה (נס' 5). לאחר
15 עיון בסימוכין מטעם התובע, אין אלא לקבוע כי אין בטענותיו ממש. אין לכחד כי האב, כמי שנושא
16 באחריות הורית שווה, נושא בהוצאות עבור ילדיו. באלה אין משום שינוי נסיבות הואיל וכאמור מתכונת
17 זמני השהות המורחבים אינה משום שינוי נסיבות ובמעמד אישור ההסכם השני היתה משום עובדה
18 מוגמרת. האב היה מודע ודאי בעת אישור ההסכם השני כי נשיאה משותפת בעול גידול הקטינים
19 ומתכונת של אחריות הורית משותפת טומנת בחובה הגדלה משמעותית בהוצאות המחיה – ומכאן לידתה
20 של ההלכה בבע"מ 919/15 והסנוניות שקדמו לה, להתחשב בהוצאות אלה בקביעת שיעור המזונות
21 המוטלים על האב בנסיבות של זמני שהות שוויוניים. גם אם יצעד בית המשפט בדרכו של התובע, אזי לא
22 עלה בידיו להוכיח כי הוא נושא בהוצאות חריגות שיש בהן ללמד על שינוי נסיבות ו/או להקים עילה
23 להפחתת המזונות. עיון בקבלות המצורפות ילמד כי כשלעצמן אינן מעגנות סכומים חריגים בגובהם, ואף
24 אינן מצטברות לסכומים חריגים. האב לא השכיל להאיר את עיני בית המשפט על נפקותן של קבלות אלה
25 שעה שבחלקן נדמה שאינן מתייחסות לקטינים בענייננו כי אם לבתו מנישואיו השניים (רכישת מוצצים
26 וסינרים למשל). כך אף לעניין קבלות על הוצאות ביגוד, בהן מתקשה בית המשפט לאתר הוצאות
27 המיוחסות לקטינים, וכך אף לעניין רכישת "ארון לבן" לגביו אין כל אינדיקציה כי נועד לקטינים. האב
28 גם לא השכיל לאבחן בין כרטיסי אשראי שונים (ומן הסימוכין מתגלים לכל הפחות 3 כרטיסים שונים),
29 כאשר קיימות רכישות שהתבצעו על ידי אשתו של האב ואין אינדיקציה כי נועדו לקטינים.
30 **לסיכום, לא הוכח בפני בית המשפט כי יש בהוצאות שנושא האב משום חריג כלשהו ו/או משום שינוי
31 נסיבות.**

32 סיכום ביניים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

23. בהינתן העילות המוכרות בהלכה ובפסיקה להפחתת המזונות ונטל ההוכחה שעל כתפיו של האב, לא עלה בידי האב להוכיח שינוי נסיבות כאמור. העילות בהן אוחז האב אינן מלמדות על שינוי נסיבות כלל ועיקר, כי אם על נסיבות שהיו ידועות לאב מניה וביה במועד ומעמד אישור ההסכם השני, ואף קודם לכך. כשם שצוין לעיל, יש בהגשת התובענה בעילות אלה שהיו ידועות לאב עוד במעמד אישור ההסכם - אשר לשונו עומדת במפורש על הפחתת המזונות משום הרחבת זמני השהות ושינוי מעמד ההורים ל"משמורנים" משותפים - משום שימוש לרעה בהליך זה. אין להלום את טענות האב העומדות בסתירת ללשון ההסכם, עם הדרישה לתוס לב דיוני וניקיון כפיים בפניה להליכים.

8
9

ההלכה בבע"מ 919/15 כשינוי נסיבות

24. משזאת אמרנו, יש לעמוד על השאלה כלום ההלכה החדשה, כשלעצמה, מהווה שינוי נסיבות שיש בו להקים עילה להפחתת המזונות, אף בנסיבות בהן לא הוכח כי חל שינוי נסיבות מהותי למן אישור ההסכם. כאמור, האב לא העמיד משנתו לעניין תחולת ההלכה, גם לא בסיכומיו, וכך גם האם. ויחד עם זאת על בית המשפט לתת דעתו לתחולת ההלכה למפרע - אם לאו.

14 **בפסק הדין בבע"מ 919/15**, בית המשפט העליון לא נתן סימנים בשאלת תחולתו הרטרופקטיבית של פסק הדין, אם בכלל, כל שכן בשאלה כלום עצם שינוי ההלכה מהווה שינוי נסיבות. לפיכך ניתן לאתר בפסיקת בתי המשפט לענייני משפחה דעות לכאן ולכאן - בשים לב לאבחנה בין מזונות שנקבעו בפסק דין לבין מזונות ששיעורם נקבע בהסכם בין הצדדים. לא הרי מזונות שנקבעו בפסק דין כהרי מזונות שנקבעו בהסכם ומהווים חלק ממארג של הסכמות וחיובים הדדיים. היכן שנקבע שיעור המזונות בהסכם גירושין/ממון כולל, לא ניתן לנתק את ההסכמה לעניין המזונות ולהתערב בה מבלי שיהא בכך להפר את האיזון בין כלל ההתחייבויות ההדדיות שהצדדים נטלו על עצמם. לא זו בלבד אלא שהסכם אשר נולד מתוך ויתורים הדדיים טומן בחובו רכיב הסתמכות כבד משקל (לעמדה זו ראה למשל **תמ"ש (י"ם) 51305-01-16 נ.ש. נ' ח.ש.**, "נבו", 4.12.18; וגם **תמ"ש (פ"ת) 61453-06-13 פלוני נ' פלונית**, "נבו", 19.12.17. ור' עמדה הפוכה המצדדת בתחולה רטרופקטיבית מלאה, אף על מזונות שנקבע בהסכם **בתמ"ש (פ"ת) 4542-03-16 א. נ' ב.**, "נבו", 1.7/18).

25

25. לאחרונה הביע דעתו גם **כבוד סגן הנשיא אסף זגורי** כי **בעוד "הלכת 919/15 חלה למפרע והיא לבדה מהווה שינוי נסיבות מהותי"**, לא כך בהקשר למזונות שנקבעו בהסכם :

28 **"במקרים שכאלה, יש לדחות שיקול השוויון, הצדק וההחלה למפרע של ההלכה בשל משקלם של אינטרס ההסתמכות, העובדה שמדובר בדרך כלל בחיובים שלובים ובשל הנזקים שעלולים להיגרם לצד האחר ולילדים כתוצאה מההתדיינות" (מ' (נצ') 10726-05-18 א.ק. נ' ע.ק., "נבו", 6.9.18).**

26. **קביעה זו בנוגע למזונות שנקבעו בהסכם, משקפת גם את עמדת בית המשפט, וכי קביעה זו מתבקשת אף בנסיבות המקרה הקונקרטי בענייננו.**

33 שני ההסכמים בין הצדדים מעגנים בתוכם מערכת התחייבויות הדדית המתפרשת על מלוא רוחב היריעה הכלכלית שנפרסה על הצדדים. נזכיר כי ההסכם השני נכרת במסגרת ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל אשר דחה את טענות האב. במסגרת ההסכם ויתרה האם על חלק מחוב המזונות שהיה תלוי ועומד

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

1 נגד האב, אשר הודה כי שילם לידי האם מכוח ההסכם השני 21,000 ₪ כחלק מן החוב התלוי ועומד, וכי
2 האם סגרה את תיק ההוצל"פ בהתאם להסכם השני (עמ' 11, ש' 3) – כך בעוד גובה החוב בעת הגשת
3 הערעור עמד על סך כ 43,000 ₪. **במילים אחרות, מחלה האם על יותר ממחצית חוב המזונות.** כמו כן,
4 ולפי ההסכם השני, נסגר תיק הערעור ללא צו להוצאות תוך השבת הערבון לאב ואף ביטול כל ההליכים
5 המבצעיים כלפי האב (ס' 7 – 8 להסכם השני). עוד כחלק מן ההסכמות התחייבו הצדדים כי לא יעשה
6 שינוי במוסדות הלימוד של הקטינים. יתירה מכך, הוסכם כי סכום המזונות המופחתים יצבור הפרשי
7 הצמדה מיום הפחתת המזונות בלבד (ס' 11 להסכם השני). ויצוין עוד כי לפי ההסכם הראשון העבירה
8 האם לידי האב זכויותיה בדירת המגורים המשותפת תמורת מחצית ההון הראשוני ששלמו הצדדים עבור
9 הדירה (מחצית בסך 220,000 ₪) ולא תמורת מחצית שוויה. לא ניתן אם כן בענייננו להתערב בהסכמת
10 הצדדים בתקשר לרכיב המזונות בלבד, המהווה חלק ממארג חיובים הדדים כאמור השזורים ומאוזנים
11 בהסכם. האם ערכה ויתורים ואף ויתרה על קבלת כספים חיים שהגיעו לה לפי כל דין. היא אף עמדה
12 בחלקה לפי ההסכם, סגרה את תיק ההוצל"פ וביטלה את הליכי הגביה נגד האב, ולא יכול להיות חולק כי
13 הסתמכה על ההסכם. לאמור, כי האם צפתה כי לאור ויתוריה תזכה לקבלת המזונות בסכום הפסוק,
14 במועד ומבלי שהאב יצבור חוב – מקל וחומר שהאב לא יפתח בהליכים להפחתת המזונות כשנה
15 וחודשיים לאחר אישור ההסכם. על כל אלה נוסף כי האב הודה כי הסכמתה של האם להפחית את שיעור
16 המזונות כפי שנקבע בהסכם הראשון, היתה פרי של "מאמץ" של האב, מאמץ שנמשך לדבריו "הרבה
17 חודשים" – עובדה שמלמדת ביתר שאת על הסתמכותה של האם על ההסכם השני, שעה שנתנה הסכמתה
18 לאחר היסוס רב ולאחר שסירבה לתת הסכמה חודשים רבים לשיטת האב. כך האב בחקירתו:
19 "ש. ואז אמרת שמאוד קשה לך כלכלית כשאתה מרוויח 20,000 ₪ וביקשת להפחית 500 ₪?
20 ת. אז לא הרווחתי 20,000 ₪ וגם היום לא.

ש. ביקשת להפחית 500 ₪?

ת. כן.

ש. היא הסכימה?

ת. בסופו של דבר אחרי הרבה חודשים ומאמץ כן" (עמ' 10, ש' 6 ואילך).

26 **27. לסיכום, מן הטעמים לעיל, קובע בית המשפט כי בנסיבות העניין, ההלכה בבע"מ 919/15 אינה יכולה**
27 **להוות כשלעצמה שינוי נסיבות שיש בו להביא להפחתת מזונות אשר נקבעו בהסכם שאושר כדין .**
28 **קביעה זו יש לקרוא לצד הקביעה כי גם במישור העובדתי, לא הוכיח האב שינוי נסיבות כלשהו, ואף**
29 **לצד הקביעה עליה עמדנו לעיל, כי הגשת התובענה נגועה בהעדר תום לב דיוני.**

31 **28. מסכימה אני גם עם דעה נוספת שעלתה בפסיקה, ולפיה אמנם אין בהלכה החדשה בבע"מ 919/15 כדי**
32 **להוות כשלעצמה שינוי נסיבות, אך יש בה כדי להקל בנטל הראיה המונח על כתפי התובע (חברי כבוד**
33 **השופט ניצן סילמן בתלה"מ 17-10-18283, "נבו", 1.8.18). בכך מצא כבוד השופט משום "שביל הזהב"**
34 **בו יש להלך נוכח העמדות המנוגדות בפסיקת בתי המשפט לענייני משפחה. יש בגישה זו כדי להלום את**
35 **הקושי שביישום ההלכה בבע"מ 919/15. ויחד עם זאת סבורני, כי על מנת שבעל דין התובע הפחתת**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

- 1 מזונות "יהנה" מן ההקלה בנטל הראיה, יש להכפיף את ההקלה בנטל הראיה לעקרון תום הלב
2 ולניקיון כפיו של התובע (ראה גם עמדתו של כבוד סגן הנשיא אסף זגורי, במ' (נצ') 10726-05-18 לעיל,
3 ס' 35.1).
- 4 29. למותר לשוב על שנקבע לעיל, כי טענות האב הועלו על הכתב שנה וחודשיים לאחר אישור ההסכם, שעה
5 שאין בעובדות המצוינות משום חידוש כלשהו והן עצמן היוו עילה לכריתת ההסכם השני. נמצא כאמור
6 כי יש בהגשת התביעה משום שימוש לרעה בהליך זה. למעלה מן הצורך, גם אם היה נמצא כי יש להקל על
7 האב בנטל הראיה, עדיין לא היה בכך כדי לסייע לו. גם אם היה הנטל על גבו קל כנוצה, נקבע כאמור כי
8 אין בנסיבות הנוכחיות משום שינוי נסיבות כלשהו, כל שכן שינוי מהותי היורד לשורשו של עניין.
9
- 10 30. בתום העלאת דברים אלה על הכתב ועם בוא בית המשפט לחתום פסק דין זה, פורסם פסק דינו של בית
11 המשפט המחוזי במחוז מרכז בעמ"ש 62263-10-17 ל. נ' ק. (מיום 17.9.18). לאחר סקירת פסקי הדין
12 השונים על חלקם עמדנו לעיל, סומך בית המשפט המחוזי ידיו על גישתם של כבוד השופט ניצן סילמן
13 וכבוד סגן הנשיא אסף זגורי בהקשר לתחולת ההלכה בבע"מ 919/15 על מזונות שנקבעו בהסכם כולל,
14 ובהקשר זה חופף את עמדתו של מורתב זה. בית המשפט מנמק גישתו באריכות, וזו תמציתה:
15 "אם נבוא לסכם הדברים - כאשר עסקינן בתביעה להפחתת מזונות שהוסכמו במסגרת הסכם גירושין
16 כולל, מטעמים של שינוי נסיבות, לא תשמש הלכת 919/15 כעילה יחידה לשינוי הנסיבות אלא אך ורק
17 באם יוכח ראשית דבר, שינוי נסיבות עובדתי אשר בית המשפט יסבור כי יש בו להצדיק את שינוי
18 שיעור המזונות הוא יוסיף ויבחן לצורך אומדנם גם את השפעת הלכת 919/15 על שיעור המזונות. בחינת
19 שינוי הנסיבות העובדתי תעשה, מחד, באופן קפדני פחות, ומאידך, תוך הקפדה על דרישת תום ליבו של
20 המבקש" (ס' 35 לפסק הדין).
21
22
23
- 24 תם ולא נשלם
- 25 31. מלאכתו של בית משפט זה אינה מסתיימת עם דחיית טענותיו של האב. היכן שניצבים קטינים בליבו של
26 הליך, טובת הקטינים, במובן הרחב, מעוררת מחשבה שיפוטית. בהביט בית המשפט מעבר לדל"ת
27 אמותיו של הליך זה, בו אמר בית המשפט דברו באופן ברור בפסק הדין, ראו עיניו של בית המשפט
28 אמיתות נוספות. הצדדים שבפני שינו בהתנהגותם ומתוך הסכמה מודעת את זמני השהייה של האב עם
29 הקטינים, ונתנו ידם להרחבתם באופן מהותי – כפי שבאו הדברים לידי ביטוי בתסקיר ובהסכם השני.
30 ראוי להביא מן האמור בתסקיר:
31 "מאז הפרידה מתנהלים הצדדים בהסכמות בכל הקשור להסדרי שהייה. שניהם נוטלים חלק
32 משמעותי וחשוב בגידול, טיפול וחינוך הקטינים. שניהם יודעים להעריך את החלקים החיוביים של
33 ההורה האחר ומפרגנים זה לזה [...] חשוב לציין כי להערכת המבקש, מדובר בשני הורים מטיבים
34 לילדיהם ששמים בראש מעיניהם את טובתם של הילדים".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

32. הדברים מדברים בעד עצמם, ונוכח ריבוי המקרים המגיעים לעיונו של בית משפט זה, אין המדובר בעניין של מה בכך. למותר לציין כי בכך מגשימים הצדדים את טובתם של הקטינים באופן מובהק, ומבלי שנדרשו צווים שיפוטיים לשם כך. בית המשפט מעריך התנהגות זו. ניתן עוד את הדעת לעובדה כי אמנם דין תביעה זו להידחות אך יחד עם זאת, אין מדובר באב אשר עשה שימוש בסוגיית זמני השהות או האחריות ההורית כקרדום לחפור בו ממניעים זרים או פסולים. **בית המשפט משוכנע כי הורותו של האב מטיבה עם הקטינים ומשוכנע בכנותו של האב ברצונו לשוויון באחריות ההורית ובזמני השהות.** הצדדים שניהם השכילו לשקם את חייהם והקימו משפחות חדשות, וכל זאת תוך דאגה לטובת הקטינים כאמור. בית המשפט מוצא חשיבות בהבנת נסיבות אלה ומוצא כי מתפקידו לשמרן ואף לייצר התנאים לשגשוג ההסכמות והרגעת הרוחות, כמו גם הכרת הטוב בהתנהלות ההורים בנסיבות רוויות בחילוקי דעות.

33. מן הטעמים הללו, **לפנים משורת הדין** ומבלי לגרוע מקביעותיו של בית המשפט, ומתוקף סמכותו הרחבה של בית המשפט זה, והואיל **וכאמור לעיל הביעה האם הסכמתה**, לצרכי פשרה, להצעת בית המשפט שפורטה לעיל להפחתת מה שיעור המזונות, ועל מנת לגלם את הטעמים שמנינו לעיל, מוצא בית המשפט לנכון להפחית את שיעור המזונות בסך 200 ₪ לכל קטין, באופן שמחד גיסא לא יכביד באופן ניכר על האם ולא יגרע מצרכי הקטינים ומאידיך גיסא יקל על האב, ולו במידת מה. כאמור, בית המשפט מוצא חשיבות ומשקל לשימור התנאים למערכת יחסים חיובית בין ההורים, גם תוך שיפור מה במעמדו של האב, מתוך תפיסה כי יהא בכך לחזק המשך דרכם המיטיבה של הצדדים ולטובת הילדים.

סוף דבר

34. מכל הטעמים המנויים לעיל, נקבע כדלקמן:

א. תביעת התובע להפחתת מזונות – נידחת מהטעמים שהעלה.

ב. **לפנים משורת הדין דמי המזונות והמדור יועמדו החל מיום 1.11.18, על סכום מופחת של 200 ₪ לכל ילד מהסכום המשולם היום. (1,550 ₪ לכל ילד במקום 1,750 ₪ במקור בתוספת הצמדה ממועד ההסכם השני.)**

ג. לא תיערך התחשבות רטרואקטיבית.

ד. כל יתר הוראות ההסכמים בין הצדדים תעמודנה בתוקפן ככל שאינן סותרות פסק דין זה.

ה. נוכח התוצאה כדלקמן וניהול הוכחות לשווא, התובע ישא בהוצאות ושכ"ט הנתבעת תוך התחשבות רבה, בסך של 4,000 ₪ (כולל מע"מ).

ו. המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן לפירסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ד תשרי תשע"ט, 03 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 16-12-13858 ק. נ' ק.-מזונות

אלה מירו, סגנית נשיא

דלתאים סגורות